

ЗИГМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ДИСЦИПЛІН

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою університету

Протокол № 10 від
«11» червня 2025 р.

ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ

СИЛАБУС

Освітній рівень: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Спеціальність: С4 Психологія

Освітньо-професійна програма "Психологія"

Статус дисципліни: обов'язкова

Форма навчання: денна

<u>Форма навчання</u>	<u>Курс</u>	<u>Семестр</u>	<u>Лекції (год.)</u>	<u>Практичні (год.)</u>	<u>Самостійна робота студента (год.)</u>	<u>Разом (год.)</u>	<u>Залік (сем.)</u>
<u>Денна</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>34</u>	<u>16</u>	<u>70</u>	<u>120</u>	<u>1</u>

Київ-ЗФУУ
2025

1. Загальна інформація про викладача (лектора, асистента).

Єгор Буцикін

кандидат психологічних наук, магістр психології, доцент кафедри загальноосвітніх дисциплін ЗФУУ

Контактна інформація: e-mail: ybutsykin@kse.org.ua

2. Назва, код дисципліни і кількість кредитів

На вивчення навчальної дисципліни «Історія психології» відводиться 120 годин 4 кредити ЄКТС.

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Вивчення здійснюється протягом 1 семестру на 1-ому курсі навчання. Програма навчальної дисципліни складається з 4-х змістових модулів.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Забезпечення підготовки фахівців у галузі психології здійснюється за системним принципом наступності дисциплін, що формують у студентів поступове оволодіння теоретичними знаннями, практичними навичками та професійними компетентностями.

Пререквізити:

Оскільки дисципліна «Історія психології» викладається у першому семестрі першого року навчання, пререквізитів немає.

Постреквізити:

Засвоєння курсу «Історія психології» є базою для подальшого вивчення таких навчальних дисциплін:

- Загальна психологія – для формування системних знань про психічні процеси, стани та властивості особистості.
- Психологія особистості – для розуміння закономірностей розвитку, структури та динаміки особистості.
- Етика професійної діяльності психолога – для формування професійної ідентичності, моральних та етичних принципів у роботі психолога.

5. Характеристика навчальної дисципліни

Програма з дисципліни «Історія психології» призначена для здобувачів освіти і є обов'язковою дисципліною. Згідно навчального плану підготовки психологів за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Бакалавр», вивчення навчальної дисципліни здійснюється на 1 курсі (денна форма навчання), на вивчення якої відводиться 120 годин.

6. Призначення навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна «Історія психології» є базовою складовою професійної підготовки майбутніх психологів і виконує орієнтаційну, пізнавальну та мотиваційну функції у процесі формування особистості фахівця.

Її призначення полягає у забезпеченні теоретичного, світоглядного та професійного підґрунтя для подальшого опанування системи психологічних знань і розвитку практичних умінь у сфері психології.

7. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Історія психології» є формування цілісного уявлення про розвиток психологічної науки, її основні етапи, концепції та школи, а також усвідомлення закономірностей становлення психології як самостійної галузі знань у контексті культурних, соціальних та наукових змін.

8. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Історія психології» є:

1. ознайомлення студентів з основними етапами розвитку психологічної думки від античності до сучасності;
2. вивчення внеску провідних учених та шкіл у становлення психології як науки;
3. формування розуміння взаємозв'язку психології з філософією, медициною, педагогікою та іншими галузями знань;
4. аналіз соціально-культурних умов, що впливали на розвиток психологічних концепцій;
5. розвиток навичок критичного мислення щодо історичних теорій та їхнього значення для сучасної науки;
6. усвідомлення закономірностей еволюції психологічних ідей та їхнього впливу на сучасні напрями психології;
7. виховання наукового світогляду та професійної ідентичності майбутнього психолога.

8.1. У результаті вивчення навчальної дисципліни «Історія психології» здобувач вищої освіти повинен

Знати:

- основні етапи розвитку психологічної думки від античності до сучасності;
- ключові концепції та напрями психології (структуралізм, функціоналізм, психоаналіз, гештальтпсихологія, біхевіоризм, когнітивна психологія тощо);
- внесок провідних учених (В. Вундт, В. Джеймс, З. Фрейд, Ф. Brentano, Дж. Уотсон, К. Коффка та ін.) у становлення психології як науки;
- взаємозв'язок психології з філософією, медициною, педагогікою та іншими галузями знань;
- соціально-культурні умови, що впливали на формування психологічних концепцій;
- методологічні засади історичних напрямів психології (інтроспекція, експеримент, спостереження, аналіз актів свідомості);
- закономірності еволюції психологічних ідей та їхнє значення для сучасних досліджень і практики;

- історію розвитку психотерапії та основні підходи до психологічної допомоги;
- внесок українських психологічних шкіл (зокрема Львівської) у розвиток національної та світової психології.

Уміти:

- аналізувати та порівнювати основні психологічні концепції різних історичних періодів;
- інтерпретувати внесок окремих учених і шкіл у розвиток психології;
- застосовувати історико-психологічні знання для розуміння сучасних напрямів психології;
- критично оцінювати методологічні засади різних психологічних підходів;
- виділяти соціально-культурні чинники, що впливали на формування психологічних ідей;
- працювати з першоджерелами та науковою літературою, здійснювати їх систематизацію та узагальнення;
- формулювати аргументовані висновки щодо значення історичних концепцій для сучасної науки та практики;
- готувати реферати, презентації та доповіді з історико-психологічної проблематики;
- використовувати історичні знання для формування професійної ідентичності та світогляду психолога.

9. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Вступ до історії психології

Тема 1. Психологія як самостійна наука

- Структура та огляд курсу
- Різні підходи в історіографії
- Історія психології як історія методологій (місце методології в науковому дослідженні)

Тема 2. Філософія та психологія

- Філософське виявлення предмету психологічного дослідження
- Підстави та структура предметного досвіду як об'єкт філософського (психологічного) дослідження
- Душа (психіка) як рушій та здатність розуміти

Тема 3. Історія уявлень про локалізацію психічних процесів

- Теоретичні уявлення античної медицини щодо локалізації психічних процесів
- Впливи натурфілософії на формування уявлення про характер і локалізацію психічних процесів

Тема 4. Ранні дослідження фізіології центральної нервової системи

- Ранні експериментальні дослідження ЦНС (F. Magendie (1785-1855), Ch. Bell (1774-1842), J. P. Müller (1801-1858), H. L. von Helmholtz (1821-1894), A. Volta (1745-1827), E. Du Bois-Reymond (1818-1896))
- Теоретичні засади та історія виникнення френології (F. J. Gall (1758-1828), J.C. Spurzheim (1776-1832))

Тема 5. Емпіризм versus раціоналізм

- Теоретичні засади філософії емпіризму (питання про походження знання; критика концепції вроджених ідей)
- Теоретичні засади асоціативної психології (вчення Джеймса Міла про механічну асоціацію ідей; модифікація принципу механістичної асоціації в психології Джона-Стюарта Міла)

Тема 6. Теоретичні засади дедуктивного раціоналізму

- Теоретичні засади дедуктивного раціоналізму Рене Декарта
- Вчення про дві субстанції та вроджені ідеї

Змістовний модуль 2. Психологія пізнавальних здатностей та експериментальна психологія

Тема 7. Трансцендентальний поворот у філософії та його вплив на становлення предмету психологічного дослідження

- Учення І. Канта про пізнавальні здатності та його вплив на становлення психології пізнавальних здатностей)
- Час і простір як чисті форми споглядання
- Учення про трансцендентальні категорії розсуду та трансцендентальні ідеї розуму

Тема 8. Вільгельм Вундт: Становлення нової експериментальної (фізіологічної) психології

- Створення першої лабораторії експериментальних психологічних досліджень (В. Вундт, Т. Фехнер, В. Джеймс)
- Засади психологічного структуралізму (елементаризму) (В. Вундт, Е. Титченер)
- Засади інтроспекційної психології

Тема 9. Інший проект емпіричної психології

- Засади психології акту Ф. Brentano (питання про предмет психологічного дослідження: розрізнення психічних та фізичних явищ)
- Засади емпіричної психології К. Штумпфа
- Психологія Ф. Brentano та К. Штумпфа як передтечія феноменологічної психології Е. Гусерля (питання про відмінність якісних та кількісних досліджень у сучасній психології)

Тема 10. Інші проєкти психологічної науки (кінець XIX початок XX ст.)

- Теоретичні засади психофізики Т. Фехнера (закон Фехнера-Вебера)
- Г. Ебінгаус: перші психологічні дослідження пам'яті (метод беззмістовних складів)
- О. Кульпе: особливості досліджень Вюрцбурзької школи

Тема 11. Теоретичні засади функціоналізму в психологічному дослідженні

- Теоретичні засади психології В. Джеймса
- Дослідження сприймання часу
- Функціоналістська теорія емоцій (теорія Джеймса-Ленгле)
- Функціоналістське розв'язання психофізичної проблеми

Тема 12. Застосування функціоналістського підходу

- Теоретичні засади функціоналістської психології Дж. Дьюї
- Застосування функціоналістської психології в педагогіці (Дж. Дьюї)
- Застосування функціоналістського підходу в застосовній психології: дослідження Г. Мюнстерберга
- Г. Мюнстерберг як психотерапевт

Змістовний модуль 3. Психологія та психотерапія

Тема 13. Історія виникнення психотерапії та засадничі підходи

- Історія уявлень про психічні хвороби
- Гуманістичні тенденції щодо зміни ставлення до психічно хворих (Ф. Пінель, Е. Крепелін)
- Магнетизм, сугестія, гіпноз: предтечі сучасної психотерапії (А. Месмер, І. Бернгайм, Ж-М. Шарко)

Тема 14. Теоретичні засади психоаналізу

- Теоретичні засади класичного психоаналізу
- Учення про психічний апарат і психічні структури
- Учення про потяги та сексуальність
- Учення про захисні механізми
- Сучасна критика психоаналізу

Тема 15. Теоретичні засади Гештальт-психології

- Критика елементаристського підходу в психологічному дослідженні
- Учення про гештальт та емерджентність
- Дослідження практичного інтелекту вищих приматів (В. Келер)

Тема 16. Застосування принципів Гештальт-психології

- Застосування принципів Гештальт-психології в застосовній психології
- Дослідження групової динаміки (К. Левін)
- Засади топологічної психології та психології поля (К. Левін)

Тема 17. Теоретичні засади бігевіористського підходу в психології

- Гуманістичні тенденції щодо зміни ставлення до психічно хворих (Ф. Пінель, Е. Крепелін)
- Магнетизм, сугестія, гіпноз: предтечі сучасної психотерапії (А. Месмер, І. Бернгайм, Ж-М. Шарко)

Тема 18. Теоретичні засади необігевіоризму

Теоретичні засади класичного психоаналізу

- Учення про психічний апарат і психічні структури
- Учення про потяги та сексуальність
- Учення про захисні механізми
- Сучасна критика психоаналізу

Змістовний модуль 4. Теоретичні засади сучасної психології

Тема 19. Теоретичні засади екологічної психології

- Методологічні особливості екологічного підходу в сучасних психологічних дослідженнях (Дж. Гібсон)
- Теоретичні засади екологічної теорії зорового сприймання (Дж. Гібсон)

Тема 20. Застосування екологічного підходу в сучасній психотерапії та нейробіології

- Засади екологічної психотерапії (Ю. Вілі, Т. Фукс)
- Енактивістський, екологічний та втілений підходи у сучасній психотерапії
- Енактивістський, екологічний та втілений підходи в сучасних дослідження мозку

Тема 21. Львівська психологічна школа

- Діяльність Казимира Твардовського у Львівському університеті
- Українські витоки польської психології
- Степан Балей: український Фройд чи український Брентано?

10. Структура залікового кредиту з дисципліни

Назви змістовних модулів і тем практичних занять	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
		л.	пр.	с.р.
1	2	3	4	5
Змістовний модуль 1. Вступ до історії психології				
Тема 1. Психологія як самостійна наука	5	1	1	3
Тема 2. Філософія та психологія	5	1	1	3
Тема 3. Історія уявлень про локалізацію психічних процесів	5	1	1	3
Тема 4. Ранні дослідження фізіології центральної нервової системи	5	1	1	3
Тема 5. Емпіризм versus раціоналізм	5	1	1	3
Тема 6. Теоретичні засади дедуктивного раціоналізму	5	1	1	3

Змістовний модуль 2. Психологія пізнавальних здатностей та експериментальна психологія				
Тема 7. Трансцендентальний поворот у філософії та його вплив на становлення предмету психологічного дослідження	5	1	1	3
Тема 8. Вільгельм Вундт: Становлення нової експериментальної (фізіологічної) психології	5	1	1	3
Тема 9. Інший проект емпіричної психології	6	2	1	3
Тема 10. Інші проекти психологічної науки (кінець XIX початок XX ст.)	6	2	1	3
Тема 11. Теоретичні засади функціоналізму в психологічному дослідженні	6	2	1	3
Тема 12. Застосування функціоналістського підходу	6	2	1	3
Змістовний модуль 3. Психологія та психотерапія				
Тема 13. Історія виникнення психотерапії та засадничі підходи	6	2	1	3
Тема 14. Теоретичні засади психоаналізу	6	2	1	3
Тема 15. Теоретичні засади Гештальт-психології	6	2	1	3
Тема 16. Застосування принципів Гештальт-психології	6	2	1	3
Тема 17. Теоретичні засади бігевіористського підходу в психології	6	2	-	4
Тема 18. Теоретичні засади необігевіоризму	6	2		4
Змістовний модуль 4. Теоретичні засади сучасної психології				
Тема 19. Теоретичні засади екологічної психології	6	2	-	4
Тема 20. Застосування екологічного підходу в сучасній психотерапії та нейробіології	7	2	-	5
Тема 21. Львівська психологічна школа	7	2	-	5
Усього:	120	34	16	70

11. Тематика самостійних занять з дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Відмінності між науковою психологією та філософськими уявленнями про душу.	3
2	Взаємозв'язок психології з філософією.	3
3	Давні уявлення про «місце душі» (античність, середньовіччя).	3
4	Значення фізіологічних відкриттів для психології.	3
5	Вплив цих напрямів на формування психологічних концепцій.	3
6	Критика та сучасне значення раціоналістичних підходів.	3
7	Трансцендентальна філософія як основа формування предмету психології.	3
8	Вплив фізіології на становлення психології як науки.	3
9	Значення емпіричних підходів для подальшого розвитку психології.	3
10	Гештальтпсихологія як альтернатива асоціативним концепціям.	3
11	Значення функціоналізму для розвитку прикладної психології.	3
12	Вплив функціоналізму на сучасні когнітивні та поведінкові напрями.	3

13	Основні напрями психотерапії: психоаналітичний, гуманістичний, когнітивно-поведінковий.	3
14	Вплив психоаналізу на розвиток клінічної та культурної психології.	3
15	Гештальт як альтернатива асоціативній психології.	3
16	Використання Гештальт-принципів у сприйнятті та мисленні.	4
17	Критика інтроспекції та акцент на об'єктивному спостереженні.	4
18	Значення необіхевіоризму для сучасної когнітивної та поведінкової психології.	4
19	Взаємозв'язок людини та середовища як предмет психології.	4
20	Інтеграція екологічного підходу у сучасні нейробіологічні дослідження.	5
21	Значення Львівської школи для розвитку української та європейської психології.	5
Всього		70

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Аристотель. Метафізика. (2022). Темпора (прочитайте 1, 2, 3 книги)
2. Бале́й, С. (1916). З психології творчості Шевченка. Naklad vydavnytstva "Shliakhy".
3. Бале́й, С. Нариси з історії психології. Львів: Вид-во АН УРСР, 1930. 210 с.
4. Брентано, Ф. Психологія з емпіричної точки зору. Лейпциг: Duncker & Humblot, 1874. 345 с.
5. Вундт, В. Основи фізіологічної психології. Лейпциг: Engelmann, 1874. 870 с.
6. Гібсон, Дж. Екологічний підхід до зорового сприйняття. Бостон: Houghton Mifflin, 1979. 332 с.
7. Декарт Р. Медитації про першу філософію / Метафізичні медитації. Медитації I і II [Текст] / Р. Декарт // Sententiae. – 2009. – № 1. – С. 158-229.
8. Джеймс, В. Психологія. Курс лекцій. Нью-Йорк: Henry Holt, 1890. 689 с.
9. Кант, І. Критика чистого розуму. Рига: Hartknoch, 1781. 856 с.
10. Келлер, В. Гештальтпсихологія. Берлін: Springer, 1929. 280 с.
11. Мей, Р. Екзистенціальна психологія. Нью-Йорк: Random House, 1961. 250 с.
12. Прибе, С. Психічне здоров'я біженців: соціальні та культурні аспекти. Лондон: Routledge, 2020. 290 с.
13. Скіннер, Б. Наука і людська поведінка. Нью-Йорк: Macmillan, 1953. 430 с.
14. Уотсон, Дж. Поведінка: Вступ до порівняльної психології. Нью-Йорк: Holt, 1914. 320 с.
15. Фрейд, З. Вступ до психоаналізу. Відень: Internationaler Psychoanalytischer Verlag, 1917. 412 с.

Додаткові:

1. Alexander, B. K., & Shelton, C. P. (2014). A history of psychology in Western civilization. Cambridge University Press.
2. Aristotle. (330 B.C.) On Memory and Recollection. Readings In The History Of

Psychology

3. Bell, Ch. (1811). Ideas of New Anatomy of The Brain. Readings In The History Of Psychology
4. Braid, James (1846). The Power of The Mind Over The Body. Readings In The History Of Psychology
5. Descartes, R. (1650). The Passions of The Soul. Readings In The History Of Psychology
6. Ebbinghaus, H. (1885). Concerning memory. Readings In The History Of Psychology
7. Fechner, G. T. (1860). Elements of Psychophysics. Readings In The History Of Psychology
8. Flourens, P. (1824). Experimental Researches on The Properties and Functions of The Nervous System in The Vertebrate Animals. Readings In The History Of Psychology
9. Helmholtz, H. (1867). On the Rate of Transmission of The Nerve Impulse. Readings In The History Of Psychology
10. Hicks, R. D. (Ed.). (2015). Aristotle de anima. Cambridge University Press.
11. Hobbes, T. (1651) Human Nature. Readings In The History Of Psychology
12. James, W. (1884). What is an Emotion? Readings In The History Of Psychology. Readings In The History Of Psychology
13. Lewin, K. (1938). Examples of measurement of forces.
14. Lewin, K. (1939). Field theory and experiment in social psychology: Concepts and methods. American journal of sociology, 44(6), 868-896.
15. Locke, J. (1690) An Essey Concerning Human Understanding. Readings In The History Of Psychology
16. Mesmer, F. A. (1779). Animal Magnetism. Readings In The History Of Psychology
17. Mill, J. (1829). Analysis of The Phenomena of The Human Mind. Readings In The History Of Psychology
18. Mill, J.S. (1843). Psychology And Ethology. Readings In The History Of Psychology
19. Mueller, J. The Specific Energies of Nerves. Readings In The History Of Psychology
20. Schultz, D. P., & Schultz, S. E. (2011). A history of modern psychology. Wadsworth, Cengage Learning.
21. Skinner, B. F. (1958). Reinforcement today. American Psychologist, 13(3), 94.
22. Skinner, B. F. (1963). Operant behavior. American psychologist, 18(8), 503.
23. Skinner, B. F. (1971). Operant conditioning. The encyclopedia of education, 7, 29-33.
24. Titchener, E. B. (1898). The Postulates of a Structural Psychology. Readings In The History Of Psychology
25. Weber, E. H. (1834). Concerning Touch. Readings In The History Of Psychology
26. Weber, E. H. (1846). The Sense of Touch and Common Feeling. Readings In The History Of Psychology

27. Wundt, W. (1873). Postulates Of Physiological Psychology. Readings In The History Of Psychology
28. Бале́й, С. В. (1925). Трійця в творчості Шевченка. Збірник математично-природописно-лікарської секції НТШ, 23, 105-133.
29. Бале́й, С. Експеримент в науці психології/Степан Бале́й. Зібр. пр.: у, 5, 151-170.
30. Бале́й, С. Нарис психології/Степан Бале́й. Зібр. пр.: у, 5, 271-353.
31. Підмогильний, В. (1927). ІВАН ЛЕВИЦЬКИЙ-НЕЧУЙ.(Спроба психоаналізу творчості). *Життя й революція*, (9), 295-303.
32. Cannon, W. B. (1914). Recent Studies of Bodily Effects of Fear, Rage And Pain. Readings In The History Of Psychology
33. Фройд, З. (2023). НАРИС ПСИХОАНАЛІЗУ. ЧАСТИНА 1. ПРИРОДА ПСИХІЧНОГО. Український психоаналітичний журнал, 1(1), 54-61.
34. Фройд, З. (2023). НАРИС ПСИХОАНАЛІЗУ. ЧАСТИНА 2. ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ. Український психоаналітичний журнал, 1(2), 60-66.
35. Фройд, З. (2023). ПРО ПСИХОТЕРАПІЮ. Український психоаналітичний журнал, 1(2), 67-70.

Інформаційні ресурси:

1. **History of Psychology (APA Journal)**
<https://www.apa.org/pubs/journals/hop> ([apa.org in Bing](#))
2. **PsycINFO (APA Database)** <https://www.apa.org/pubs/databases/psycinfo>
([apa.org in Bing](#))
3. **Google Scholar**
<https://scholar.google.com>
4. **Verywell Mind – The Origins of Psychology**
<https://www.verywellmind.com/the-origins-of-psychology> ([verywellmind.com in Bing](#))
5. **Wikipedia – History of Psychology**
https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_psychology ([en.wikipedia.org in Bing](#))
6. **British Psychological Society (BPS)** <https://www.bps.org.uk>
7. **International Union of Psychological Science (IUPsyS)**
<https://www.iupsys.net>
8. **UNESCO Digital Library** <https://unesdoc.unesco.org>

13. Контроль і оцінка результатів навчання

13.1. Види контролю (поточний, підсумковий), проміжна атестація Методи контролю: поточний, підсумковий.

При оцінюванні знань здобувача освіти приділяється перевага стандартизованим методам контролю: тестування (комп'ютерне), письмові роботи, контроль практичних навичок.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. Він містить: опитування, співбесіду, відповіді на питання, комп'ютерне тестування, виступ з доповіддю, захист рефератів.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці вивчення дисципліни у вигляді диференційованого заліку.

13.2. Форми контролю

Оцінка за розділ визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється здобувачу освіти при засвоєнні кожного розділу (залікового кредиту) – 100, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 60 балів (60%), за результатами підсумкового контролю – 40 балів (40%).

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей з кожної теми та під час індивідуальної роботи викладача зі здобувачами освіти. При оцінюванні навчальної діяльності здобувача освіти необхідно надавати перевагу стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

ОЦІНКУ **“ВІДМІННО”** отримує здобувач освіти, який твердо знає програмовий матеріал, глибоко його засвоїв, вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його викладає, у відповіді якого тісно пов'язується теорія з практикою. При цьому здобувач освіти не вагається з відповіддю при видозміні завдання, вільно справляється з задачами та питаннями другого та третього рівня оцінки знань, виявляє знайомство з монографічною літературою, вірно обґрунтовує прийняте рішення, володіє елементами лікарської техніки, різносторонніми навиками та прийомами виконання практичних робіт. Практичні навички виконує без помилок, вміє в професійній діяльності ефективно використовувати набуті знання.

ОЦІНКУ **“ДОБРЕ”** отримує здобувач освіти, який знає програмовий матеріал грамотно і змістовно його викладає, який не допускає значних неточностей у відповіді на запитання, правильно використовує теоретичні положення при вирішенні практичних запитань і задач, володіє необхідними навиками і технікою їх виконання.

ОЦІНКУ **“ЗАДОВІЛЬНО”** отримує здобувач освіти, який знає основний матеріал, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність у викладанні програмового матеріалу і відчуває труднощі при виконанні практичних навичок або виконує їх з істотними помилками, з помилками вирішує ситуаційні задачі третього рівня контролю знань.

ОЦІНКУ **“НЕЗАДОВІЛЬНО”** отримує здобувач освіти, який не знає значної частини програмового матеріалу, допускає значні помилки у його викладанні, невпевнено, з великими труднощами виконує практичні навички.

Бали за поточну успішність прив'язуються до середньої арифметичної оцінки за традиційною чотирибальною системою незалежно від кількості занять.

Конвертація проводиться перед підсумковим контролем.

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем на останньому контрольному занятті. До підсумкового контролю допускають здобувачів освіти, які виконали всі види робіт, що передбачені навчальною програмою, та при вивченні розділу набрали кількість балів, не меншу за мінімальну. Конкретні форми підсумкового контролю визначаються у робочій навчальній програмі

Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо здобувач освіти набрав не менше 20 балів.

Оцінювання дисципліни:

Оцінка з дисципліни виставляється лише здобувачам освіти, яким зараховані усі розділи з дисципліни. Оцінка з дисципліни виставляється як середня з оцінок за розділи, на які структурована навчальна дисципліна. Оцінка з дисципліни Fx, F ("2") виставляється здобувачам освіти, яким не зараховано хоча б один розділ з дисципліни після завершення її вивчення. Оцінка Fx ("2") виставляється здобувачам освіти, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали підсумковий контроль. Вони мають право на повторне складання підсумкового контролю не більше двох разів за графіком, затвердженим деканатом.

Здобувачі освіти які одержали оцінку F по завершенні вивчення дисципліни (не виконали навчальну програму хоча б з одного розділу або не набрали за поточну навчальну діяльність з розділу мінімальну кількість балів), мають **пройти повторне навчання з відповідного розділу**. Рішення приймається керівництвом ЗВО відповідно до нормативних документів, затвердженим в установленому порядку.

14. Політика навчальної дисципліни

Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватися обов'язків, передбачених статтею 63 Закону України «Про вищу освіту», а також:

- своєчасно та в повному обсязі відвідувати заняття, передбачені навчальним планом та графіком навчального процесу;
- своєчасно та належним чином виконувати всі види завдань, передбаченими навчальними планами та програмами;
- у встановленому державними стандартами обсязі володіти теоретичними знаннями, практичними навичками, сучасними методами досліджень, проходити контрольні заходи, передбачені навчальними планами та програмами;
- своєчасно складати (перескладати) залік, виконувати контрольні роботи, відпрацьовувати заняття в терміни та за графіком, встановленими кафедрою психології;
- своєчасно інформувати викладача щодо неможливості з поважних причин відвідувати заняття;
- постійно прагнути до підвищення загальної культури, морального вдосконалення, проявляти належну повагу до керівних, науково-педагогічних, навчально-допоміжних працівників;

- дбайливо ставитись до майна, яке йому надано в користування, дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку;
- виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями.
- у повному обсязі відшкодувати збитки, нанесені невиконанням чи неналежним виконанням умов з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки.

Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватися положень етичного кодексу ЗФУУ.

Здобувач освіти має права, передбачені статтею 62 Закону України «Про вищу освіту».

Усі форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів зазначенні в положенні університету про оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни.